

VEREJNÝ OCHRANCA PRÁV: NA MÁJOVÚ SCHÔDZU NÁRODNEJ RADY SR PREDLOŽÍM MIMORIADNU SPRÁVU K PROBLEMATIKE PRIAMYCH ÚHRAD PACIENTOV V ZDRAVOTNÍCTVE A DOZORU NAD POSKYTOVATEĽMI ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI

Bratislava 17. apríla 2026

Situácia je vážna

Verejný ochranca práv a jeho tím sa rozhodli vykonať prieskum zameraný na problematiku výberu poplatkov od pacientov poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Motívom prieskumu bola prehlbujúca sa disproporcia medzi ústavnou garanciou práva občana na bezplatnú zdravotnú starostlivosť na základe zdravotného poistenia a praktickou skúsenosťou pacientov pri uplatňovaní tohto práva. Problematika priamych úhrad v zdravotníctve sa v podnetovej činnosti Kancelárie verejného ochrancu práv čoraz zreteľnejšie ukazovala **ako systémový problém**, ktorý nemožno redukovať na jednotlivé excesy poskytovateľov zdravotnej starostlivosti alebo na izolované aplikačné pochybenia.

Len v **roku 2025** sa na verejného ochrancu právo písomne obrátilo viac ako **30 podávateľov** s podaniami opisujúcimi rôzne formy požadovania priamych úhrad pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Tento počet nebol v porovnaní s nápadom podnetov v iných oblastiach pôsobnosti verejného ochrancu práv malý. Navyiac v spojení s množstvom podnetov evidovaných samosprávnymi krajmi (presahujúcim počet 500 podnetov za preskúmané obdobie necelých dvoch rokov) predstavoval relevantný indikátor toho, že ide o jav spôsobilý zasahovať do výkonu základného práva na bezplatnú zdravotnú starostlivosť na základe zdravotného poistenia.

„Pri porovnaní obsahu podnetov, s ktorými sa na mňa podávatelia obracali, s platnou právnou úpravou, som sa stretával s tým, že poskytovatelia zdravotnej

starostlivosti požadovali od pacientov – poistencov priame úhrady bez opory v právnej úprave, za položky obsahovo nejasné, nejednotne označené, alebo také, ktoré sa prekrývali s výkonmi a službami už hrazenými z verejného zdravotného poistenia“ uvádza verejný ochranca práv.

Problém je systémový a vyžaduje si urýchlenú aktivitu parlamentu a exekutívy

Výsledky prieskumu ukazujú, že ide o systémový a dlhodobý problém. Jeho podstatou je súbeh dvoch vzájomne prepojených deficitov: na jednej strane nedostatočne určitý a interpretačne nestabilný právny rámec priamych úhrad, na druhej strane oslabená účinnosť dozorných mechanizmov, ktoré majú neoprávnenému spolplatňovaniu predchádzať a sankcionovať ho.

„Nemôžem mlčať a prizerať sa tejto situácii. Som smutný z toho, že obsah podnetov naznačuje, že požadovanie poplatkov môže viesť k obmedzeniu alebo zmareniu zdravotnej starostlivosti. Preto musím Národnej rade Slovenskej republiky predložiť mimoriadnu správu a požiadať ju o prerokovanie na májovej schôdzi. Správa bude obsahovať veľa námetov na zlepšenie situácie. Budú to zlepšenia legislatívnej ale i nelegislatívnej povahy,“ vysvetľuje Róbert Dobrovodský, verejný ochranca práv.